

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	480 K
Félévre	240 K
Hegyedévre	120 K
Egy órára	40 K

Egyes szám ára 2 korona.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADOMIVATAL
Obákyeva(Zápolya)-u. 1. Telefonoszáma 22.

MEGJELENIK MINDEN NAP, VALÁMINT
ES ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉN.

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 202. száma.

Szerda, 1920 szeptember 15.

Ugyan mit szól hozzá

Kedves mister John Bull, hogy azok a munkások a helyett hogy dolgoznának, most az egész világon állandóan beleszólnak a közügyekbe, az országok, sőt a világ dolgaiba és különböző lehetetlen kivánságokkal molesztálják a kormányokat és az uralkodó társadalmi osztályokat? És mit szól hozzá, már ide a Citybe is betolakodnak és mindenféle nevetséges ajánlatokat tesznek nekünk. Hová sülyedtünk. Mi, a brit világbirodalom talpkövei? Kiráncigálják alólunk a gyapjuzsákákat, maholnap egészen a csupasz földön ülünk majd és ölbe tett kézzel nézhetjük, hogy miként veszik el tőlünk az aranyhegyeink, gyémántraktáraink, kuponhalmazaink születésének receptjét . . .

A John Bullok odaát kezdik más színben látni a világot. Néhány év, sőt inkább néhány hónap óta. Az angol világbirodalom megdönthetetlennek vélt pilléreit itt is ott is kikezdi az új idők bacillusai. A kiskorú népek és elnyomott társadalmi osztályok zsirját, véréit és verejtékét évszázadokon át zavartalanul fölözte le a kalmár Anglia. A kis és nagy nemzeteknek egész légióját gyűrte le maga alá és terelte karámba, hogy megnyirja, megfejje és végül megnyuzza valamennyit. És e hajcsári és miskárló munkája közben a saját maga számára külön morált sem étall gyártani. A szemforgató bibliaolvasó, puritán John Bull odahaza, ha hálóköntösben volt, a barbár népek lelkének megmentésére a szentírást fordítgatta le viskivel a markában és bagóval a fogai közt, de ugyanakkor matrózai és részeg zsoldosai a világ minden tájékán sortűzzel és akasztófával parancsolják engedelmségre az öntudatra ébredő, tovább kizsákmányolni magukat nem engedő színes és fehér rabszlogákat.

Az angol kalmár most az ir rabszolgáncsákát akarja szorosobbra fűzni és nagyon fel van háborodva, hogy az egész világ rokonszenve nem az ő oldalán van. De hát hogyan is érthetné meg az aranyrudak fényességétől nem látó, a dus lakomaasztalnál lábait felrakó és gyönyörrel lustálkodó angol „übermensch“ a kis nemzetek és a kis emberek igazát. Anglia nem tudja mire vélni, hogy a new-yorki polgárember tév-iratilag tiltakozik az irek szabadságmozgalmának véres elnyomása ellen: És hogy az amerikai munkások az ir-kérdés miatt bojkottot rendeznek Anglia ellen. Mindezt Anglia nem érti. És mert nem érti, ez az ő nagyobbik baja. Előbb-utóbb az elnyomottak, a leigázottak, a törpék kénytelenek majd oly nagyra megnőni, hogy megmutathassák a világ urának, mi az ő baja. G.

Bojkott Anglia ellen.

New-York. A bostoni, new-yorki, filadelfiai, new-orleansi és san-franciskoi egyesült hajómunkások szeptember 9-én tartott nagy értekezlete határozatilag kimondotta a bojkottot Anglia ellen.

Egyetlen amerikai kikötőt sem hagyhat el olyan hajó, amelynek utiránya Anglia. Angol hajóknak egy amerikai kikötőben sem szabad kirakodni. Ez a blokáddal addig áll fenn, amíg Anglia fel nem hagyja az Irorszag elleni politikáját. Mig szabadon nem bocsátja az összes politikai foglyokat. Mig ki nem vonja csapatait Irorszagból és el nem ismeri az irek függetlenségét. A határozathoz Amerika összes kikötőmunkásai csatlakoztak.

bad kirakodni. Ez a blokáddal addig áll fenn, amíg Anglia fel nem hagyja az Irorszag elleni politikáját. Mig szabadon nem bocsátja az összes politikai foglyokat. Mig ki nem vonja csapatait Irorszagból és el nem ismeri az irek függetlenségét. A határozathoz Amerika összes kikötőmunkásai csatlakoztak.

LECSENDESÜLNEK A HORVAT-ORSZÁGI ZAVAROK.

— Beogradi tudósítónk telefonjelentése. —

Zagreb. A csendőrségnek Lekeai környékét sikerült megtisztítani a lázadóktól. A telefonvezetékét megjavították, a vasuti sineket azonban még nem hozták rendbe. A beogradi vonatok kerülővel közlekednek Dugoszelo és Verka irányában.

Zagreb. Azt a hetvenhat főből álló legénységet, melyet Zagrebből küldtek ki a lázadók által szétrombolt vasuti sinek helyrehozatalára, a lázadók megtámadták. A csapat egyik része elmenekült, a másik részének tartózkodási helyéről nincsen hír. A támadóknak gépfegyverek és kézi-bombák is voltak.

Zagreb. A helyzet tegnap óta enyhült. Sziszekre egy ezred katonaságot küldöttek Zagrebből. Alapos a remény, hogy két-három napon belül az egész megyében helyre áll a rend. Csupán Felső-Karlovce miatt aggódnak némileg, ahol bizonyos nyugtalanság észlelhető, de ide is elegendő számú katonaságot küldöttek.

Zagreb. Itten nagyon nyomott a hangulat a vidéken történt zavargások miatt, várják a kivételes állapot (statárium) kihirdetését.

Zagreb. A lázadók vezetőinek elfogatása alkalmával öt Magyarországból jött kémet is letartóztattak. A náluk talált iratokból megállapították, hogy Kaposvárról fegyvereket és kiárványokat csempészték Horvátországba.

Zagreb. Annak dacára, hogy Sziszek környékét sikerült a lázadóktól megtisztítani, az északra fekvő erdőségekben egész bandák újból csoportosulnak és a vasuti vonalakat veszélyeztetik. A katonaság most hozzálátott az összes erdőségek megtisztításához.

A RÉGENS BOSZNIAI UTJA.

Beograd. Pénteken, szeptember 17-én Sándor régens Vesznyity dr. miniszterelnök és még több miniszter kíséretében elutazik Bosznia-Hercegovina megzemlélésére.

A HÉTFŐI MINISZTERTANÁCS.

— Beogradi tudósítónk telefonjelentése. —

Beograd. A karlócai ünepségekről visszatérő miniszterek részvételével ma délután tizenegy órától tizenháromig minisztertanács volt, mely a folyóügyeken kívül hozsasan foglalkozott a tisztviselői illetmények tervbe vett rendelkezésével. Dr. Trumbics külügyminiszter jelentést tett az adriai kérdésről és a volt osztrák-magyar flotta felosztásáról. Fiume függetlenségének proklamálása következtében változott a helyzet s ugye kérdés, mint az Olaszországgal küszöbön álló tárgyalások ügyében a külügyminiszter beható eszmecserét folytatott a kormány tagjaival. Vesznyies miniszterelnök a horvátországi parasztlázadásról referált.

BELÜGYI HIREK.

Beograd. A képviselőház ma délután tizenhatórákor ülést tartott, melyen folytatta a Bulgáriával megkötött béke tárgyalását.

Beograd. A kormány elfogadta Markovics alkotmány előkészítő miniszter felhatalmazási törvényjavaslatát, melyet a kormányt támogató pártok egyezménye alapján sürgősen le kell tárgyalni. E törvényjavaslat felhatalmazza a kormányt, hogy a választásokig parlament nélkül kormányozzon.

Beograd. A parlament választási törvény bizottsága letárgyalta az alkotmányozó nemzetgyűlés házszabálytervezetét. A bizottság tagjai közül többen felszóltak a javaslat ötödik szakasza ellen, mely lehetővé teszi a nemzetgyűlés jogainak korlátozását.

Beograd. A tegnapi minisztertanácsban foglalkoztak a magyar politikusok vendéglátogatásának kérésével is, akiknek meghívását azonban későbbre halasztják.

FOVÁBB TERJED AZ OLASZ SZTRÁJK.

A vasutasok és tengerészek is csatlakoznak.

Milano. A munkások a Toscaniban, Szardiniában és Sziciliában lévő összes bányákat elfoglalták. A vasutasok szövetsége megszerezte a nyersáruszállítást és most a munkásmozgalom céljaira szükséges nyersárut a vasutak azokba a gyárakba szállítják, ahol azok feldolgozás alá kerülnek.

Genoa. Julietti kereskedelmi tengerészeti kapitány, a matrózok és tengerparti munkások szövetségének titkára elrendelte, hogy a genuai kikötőben az összes épületekre és az ott horgonyzó összes olasz hajókra felvonják a vörös zászlót. A kikötőt a hajók csupán Julietti kapitány engedélyével hagyhatják el.

Varsó. Csicserin értesítette a lengyel kormányt, hogy az orosz békeküldöttek elutaztak Rigába. Az orosz delegáció elnöke Joffe, többi tagjai Manuilo mezőgazdasági népbiztos és Leonid Leonidovics Obelenszki a pénzügyi népbiztos tagja. Egy párisi távirat szerint 18-ika előtt nem kezdődnek meg a béketárgyalások.

AZ OROSZ PARASZTLÁZADÁSOK.

Páris. Angol lapok közlik a dél-országi parasztfelkelések híreit. A felkelések különösen Cherson, Kiew és Jekaterinoslav kerületben tartanak. Moszkva kerületében, ahol először sikerült a bolsevistáknak ezt a mozgalmat elnyomni, ismét erős bolsevistaellenes az áramlat. Politikai körökben azt hiszik, hogy Oroszország ismét új polgárháború előtt áll.

London. A „Daily Telegraf“ jelenti Stockholmból, hogy a bolsevisták kormány hajlandó elismerni a magánvállalatokat és megengedi a szabad kereskedelmet. A bankok forgalma ellen sincsen kifogása, ha ezen feltételekhez Anglia szigorúan ragaszkodnék. Oroszország fél egy új blokádtól, mert ennek következményei végzetessé lennének a szovjetrendszerre.

OROSZORSZÁG RÉSZT AKAR VENNİ A DUNA-KONFERENCIÁN.

Berlin. A „Deutsche Allgemeine Zeitung“ közli, hogy az angol kormány jegyzéket kapott Szovjet-Oroszországtól, amelyben kéri, hogy a Duna-konferenciára a hatalmak hívják meg Szovjet-Oroszország és Ukrajna delegátusait is. A jegyzék hangsúlyozza, hogy a Duna-kérdése Oroszországnak, de főképpen Ukrainának életkérdése. A Duna-konferencia megoldása Oroszország és Ukrajna nélkül olyan következményekkel járna, mint a versaillesi békekötés, mely szintén nélkülözi a szilárd alapot. A jegyzéket orosz részről Csicserin, Ukrajna részéről Rakovszki írta alá.

TROTZKI FIA ELESETT.

Varsó. A „Krakowski Courir“ írja, hogy Trotzki orosz népbiztos fia Tultustánál elesett.

Kopenhága. A „Berlingske Tidende“ jelenti, hogy Szentpétervárott az éhség és az orosz hadsereg vereségei miatt nagy zavargások vannak. Több népbiztost meggyilkoltak és holttesteiket a Nevába dobták.

AZ OROSZOK UJRA TAMADNAK.

Varsó. Magánjelentések szerint Galicia és Volhynia területén az ütközetek kiújultak. Az oroszok újból támadnak. három-négy hadosztály erősítést küldöttek erre a harctérre. A küzdelem most a dnyeszteri átjárókért folyik.

KAMENJEV UJ DISPOZÍCIÓKÉRT UTAZOTT.

Páris. A „Matin“ jelentése szerint Kamenjev új dispoziciókért Moszkvába utazott. Krassin továbbra is Londonban marad.

AZ OLASZORSZÁGI SZTRÁJKOK HIREI TULZOTTAK.

Róma. Labriola építészeti miniszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az olasz munkások mozgalma nem politikai jellegű, hanem tisztára bérharc. A kormány éppen e miatt nem avatkozik be a sztrájkok menetébe, hanem igyekszik a munkások és a munkaadók közt békéltetőként szerepelni.

RÖVID HIREK.

Berlin. Németország 100 ezer frankról szóló csekket küldött a boroszlói események által károsultaknak.

Ljubljana. Gróf Sforza és Trumbic dr. legközelebb vagy Ljubljánában, vagy Abbáziában fognak tárgyalni az adriai kérdés megoldásáról.

Milano. A lombardiai zavargások miatt kihirdették Lombardiában az osztrómalapot.

Buglia. A nizzai földrengés által sújtott területen 350 halott és 1050 sebesült van.

Subotica. A subotikai nyomdavállalatokban a tegnapi napon a munkások kimondták a sztrájkot. A napilapok nem jelennek meg.

Páris. Varsói jelentések szerint a lengyel offenzíva befejezettnek tekinthető. A lengyel csapatok legutolsó állásaikban megálltak és hozzálátnak az állások kiépítéséhez.

Róma. Giolitti Aix le Bainba báró Alicetti volt albán követ kíséri el.

Beograd. Tegnap délelőtt minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy a tisztviselői kérdés és a drágaság ügyében törvénnyel igyekeznek rendet teremteni.

Wien. Az „Arbeiter Zeitung“ jelentése szerint a magyar kormány a váci és győri fegyvergyárakban gyorsított menetben municiót gyártat.

Prága. Massaryk elnök fogadta a Vatikán követét, aki tiltakozott az egyháznak az államtól való elválasztásáról szóló törvény életbeléptetése ellen.

Berlin. A bolsevik csapatok megtámadták Bródyt. A város eleste küszöbön van. A lengyel csapatok futásban keresnek menekülést.

Megyei közgyűlés. Tegnap délelőtt a vármegyei állandó választmány ülést tartott, amelyen letárgyalta a közgyűlés elé kerülő tárgysorozatot. A megyei közgyűlést ma délelőtt tartották meg. A közgyűlésen Bogdanovity Jóca kormánybiztos, főispán elnökölt, aki balesete óta most vette át ismét hivatalát.

A hadikölcsön sorsa.

Egymilliókétszáz ezer koronát vontak be eddig. — Nem hosszabbítják meg a határidőt.

Az adóhivatalban szombaton kezdtek meg a pénzügyminiszteri rendelet értelmében a hadikölcsönkötvények és a volt osztrák-magyar monarchia egyéb államkötvényeinek lebélyegzési munkáját. A lebélyegzés nagyon lassan halad, mert a közönség elég gyéren jelentkezik. Első nap épen csak egy fel jelentkezett. Ma a lebélyegzés harmadik napján már többek jelentkeztek a lebélyegzendő kötvényekkel, úgy hogy az eddig bevont kötvények értéke 1,271.500 korona. Minden hadikölcsöntulajdonos a tőle bevont kötvényt egy következő szövegű igazolványt kap:

Az államadósságok igazgatósága bevon N N-től . . . darab hadikölcsönkötvényt, hogy azokat a jóvátételi bizottságnak átadja, a békeszerződés értelmében nem vállalva a kifizetésért semmiféle kötelezettséget,
és pedig . . . db kötvényt a . . . K.
összesen . . . K.
Aláírások. (P. H.)

A volt osztrák-magyar monarchia többi állampapírjait csak be kell mutatni, azokat lebélyegzik és azonnal visszaadják. Ilyen kötvényeket eddig 8 fel mutatott be 85.600 korona értékben.

A közönségnek minden esetre jó lesz, ha kötvényei bemutatásával siet, mert ahogy illetékes helyen közölték velünk, a delegáció nem hosszabbítja meg a lebélyegzési időtartamot azaz az idővel, amennyivel a rendelet kösött, hanem szigorúan alkalmazkodik a kiadott rendelethez. Minthogy a falka lakossága sincsen megfelelő módon értesítve a lebélyegzésről, úgy celszerű volna, ha minden községben a jegyzők figyelmeztetnék a lebélyegzés időrendjére a közönséget.

HIREK.

Azt mondja a feleségem

nem bírom el már ezt a nagy önzetlenséget a mézárások részéről. Azt olvasom itt, hogy városi széklet fogna fölállítani, amelyben a mézárások azt a húst, amelyet a saját boltjukban 32 koronáért mérnek, huszonnyolcért fogják adni. Most már kezdek zavarba jönni! Mert vagy lehet a 32 koronás húst, amit a piaci bódében huszonnyolcért fognak adni — a boltban is annyit adni vagy nem! Ha lehet, akkor miért nem adják már a boltban huszonnyolcért! Minek akkor ez a külön bódé, meg mézárásos inspekció, meg egyéb sallang? Ha meg lehet adni, akkor mire magyarázom a mézárások végtelen nagyelkéségét, hogy ők a piacon jóval olcsóbban fogják adni azt az árut, amit a boltjukban jobban tudnának értékesíteni? Ennek valahogy olyan ízét érzem mint mikor az egyik polsi azt kérde a másiktól a vasuton „Hová utazol?“ „Toblachba!“ „Mondjad — kérde az első — miért hazudsz? Ha te azt mondod, hogy Toblachba megy egész biztos, hogy nem méz Toblachba. Most azonban eufélig biztosan tudom, hogy Toblachba méz — hát akkor miért nem hazudsz? Vajjon mit akarnak Toblachban a mézárások. ?“ Jász.

Halálozás. Antalfi Zsiross Imre az antalfalvai járás volt főszolgabírája vasárnap délelőtt 10 órakor hosszas betegeskedés után meghalt. Zsiross Imre nyugalomba vonulása óta közel egy esztendeje bent lakott Becskerekben. Évek óta folyton betegeskedett, úgy hogy utolsó éveit majdnem teljesen visszavonultan töltötte. Két héttel ezelőtt erősebben meghült, ágynak esett és ennyira legyengült, hogy szervezete a gyilkos kórnak nem tudott ellentállni. Temetése hétfőn délután 4 órakor ment végbe nagy részvét mellett.

Veni Sancte a gimnáziumban. A közoktatási miniszter 10439/920. számú rendeletével a becskerekai magyar gimnázium megújítását engedélyezte. A gimnáziumba beiratkozott 308 tanuló. Akik eddig valamilyen okból még nem

iratkoztak be, 16-ig pótlólag beiratkozhatnak még. A gimnáziumban 14-én reggel Veni Sancte lesz és 15-én meg-ézdődik a rendes tanítás. A magyar nyelvű kereskedelmi iskola létesítése is biztosítva van. Eddig 62 tanuló jelentkezett. A beiratások itt is 16-ig tartanak.

Előleptetések a postaigazgatóságnál. A posta- és táviradaügyi miniszter Á. var Vilmos postafelügyelőt, a postaigazgatóság IV. ügyosztályának vezetőjét felügyelővé nevezte ki. Lyubojovic Manojlot, a II. ügyosztály vezetőjét felügyelővé léptette elő. Alexits Milenko főosztály, a vel.-becskereki hivatal főnöke, ugyancsak felügyelő lett.

Uj gimnáziumi igazgatók A kultuszminiszter a zombori leánygimnázium igazgatójává dr. Milán Mandrovičot, a novisadi szerb főgimnázium igazgatójává, dr. Veselin Giszalovičot nevezte ki.

Iskolai hír. A város I. és II. kerületében és a hozzátartozó kültereken lakó gyermekek, akik az I. számú áll. elemi iskolába beiratkoztak, e hó 15-én, szerdán délelőtt 3 órától kezdve jelentkezzenek, a beiratáskor kapott felvételi jegyet magukkal hozván, a róm. kath. hitközség épületében, ahol az osztályok elhelyezését megtudják.

Műkedvelő előadás. A becskerekai munkás rokkant- és nyugdíjgyelet önképzőköre, amely eddig is dicséretes buzgalommal kultiválta a műkedvelő színjátszást a jólétkonyság érdekében, tegnap este ismét egy mindenképpen ügyes előadásban mutatta be Szilgigeti Ede „A cigány” című színművét. Zsiga cigány alakítója, Szeysz Sándor hivatásos színésznek is dicséretére való valóságos kabinetalakítást produkált és sikeréhez méltóan hozzájárult Ujházi Mariska, mint Rózsi megszemélyesítője, aki finom, diszkrét játékkal, kedves megjelenésével és határozott színészi képességgel kitűnően megfelelt szerepének. Ugyanígy Krainer József, Nagy Gyula, Horváth Ferenc és Ujházy Kátka játéka is elsőrangú színvonalú alakítás volt. A többi szereplők is, így Nagy Terike, Nagy Erzsike, Szabasztián Paula, Bering Aranka, Vass Gizike, továbbá Szalay Dezső, Vass Sándor, Szelle Mihály, Molnár Béla, Rukover József, Molnár B. és Nagy Géza ügyes és kifogástalan összejátékkal mind elősegítették a darab sikerét. A darabot Dudás Adám rendezte nívósan és buzgalommal, a zenekar pedig Gilde Vendel zenetanárral az élén, szintén a legjobbat nyújtotta.

Régi, meleg színházi estére emlékeztetően kellemes est volt és a színházat zsufolásig megtöltő közönség az elismeréssel nem fukarkodott.

Már megint igazítják a toronyórát. Tegnap délután megint humorizált valaki a toronyórával, amikor is egy órahosszáig volt félkettő, mert úgy látszik azt a felőri sietését az órának így akarták behozni. Mindig is mondom én, hogy az egyedüli haladnivaló dolog Becskereken a toronyóra, az állandóan siet. Tudja jól, hogy hol vagyunk! De ha már tényleg ez a néma szemrehányás, hát ne akkor igazítsák az órát, amikor minden üzemből zavart okoz a mutatónak ez az ide oda tologatása, hanem este, mondjuk kilenc órakor, amikor az üzemek legnagyobb része már beszüntette a napi munkát.

Nagyözsdé Becskereken. Közlik velünk, hogy Stojkov Milos Brigadir Risztitya (Aradaci) utcai kereskedő elnyerte a nagyözsdéi engedélyt és hogy üzletében mindennemű jövedéki dohány, cigaretta és szivar a hivatalos árjegyzéki áron kapható.

Rokkantügyi konferencia Bruxellesben. A napokban tartják meg Bruxellesben az internacionális rokkantügyi konferenciát, amelyen Jugoszláviát Radoszláv Agatanovic fogja képviselni.

Nagy betörés Novisadon. Szombat éjjel Müller Rudolf nagykereskedő Teleszki- és Főutca sarkán lévő üzletébe a pincén keresztül ismeretlen tettesek betörték. Az üzletből 150 ezer korona értékű szövet holmit loptak el.

Dr. Efreimidis venerikus betegségek és bőrbajok speciálistája városunkban végleg letelepedett és rendel a Daun-féle vas-kereskedés házában — a Club-kávéházzal szemben — naponta 1—3-ig és 7—8 óráig.

A prágai mintavásár. A bánáti keresk. és iparkamara közli, hogy e hó 12—28-ig Prágában mintavásárt tartanak, amely alkalmat fog nyújtani a csehszlovák ipar és kereskedelem megismerésére és elő fogja segíteni a vel való kereskedelmi összeköttetést. Kereskedőink és iparosainak, akik Csehszlovákiával összeköttetésbe óhajtanak lépni, a legmelegebben ajánljuk, hogy ezen kiállítást meglátogassák. A vásárra utazók a csehszlovák vasutaktól 50% engedményt kapnak, az ott vásárolt áru szállításánál szintén 50% engedményt élveznek, azonkívül díjtalan bebozsítást is nyernek a kiállításra. Jó szobát napi 3—25 cseh koronáért, jó étellemezést a kiállítási vendéglőkben a kiállítási-bizottság által meghatározott áron fognak kapni. Akik a kiállítást meg akarják látogatni, azonnal jelentkezzenek a veliki becskerekai keresk. és iparkamaránál, illetve a kereskedők szövetségénél Pancsevón, Belacerkván, Velika Kikindán és Vrsacon. A becskerekai kereskedők és iparosok Jovanovics Gyoka keresk. és iparkamarai elnök vezetése alatt 23-án a veliki becskerekai vasúti állomástól 4 óra 30 perckor indulnak közvetlenül Prágába.

Érettségizett napszamosok.

Az utóbbi időben a családapák egyre nagyobb aggodalommal néztek Beograd felé, hogy vajjon a közoktatási miniszter hogyan fog dönteni, amikor az idevaló iskolák felállításának kérdése kerül eléje. Lesz-e iskola vagy nem lesz. Minden család fölött ott lebegett az utolsó hetekben a felhő, mi lesz a gyerekekkel? Hová küldjük iskolába? Ki bírja el ezeket a terheket, ha a gyereket egy pár várossal odább kell küldeni? Oriási megkönnyebbülést váltott ki aztán a miniszter döntése, amellyel megengedte a magyar tan nyelvű gimnázium felállítását.

Ezzel a szülői aggodalommal szeretnék egy kissé részletesebben foglalkozni. A szülők a gimnáziumi oktatást annak a bizonyos talizmánnak tekintik még ma is, ami azelőtt régen volt. Annak, ami az élet sok ügyes-bajos eshetőségeiben mindig valami értéket jelentett. Valamennyi esetben a kiinduló pont volt a lateiner pályához. A szülők sohasem abból a szempontból foglalkoztak vele, hogy tanítatom a gyerekeimet, mert ez a nyolc évi tanítás növeli a látóképességét és utána majd ipari vagy kereskedői pályára adom. Nem! Horribili dictu — azért adta gimnáziumba, mert nem akarta ipari pályára adni. Ez utóbbit csak abban az esetben vette elő, ha a trónörökösé abszolút rossz tanuló volt.

A világ azonban alaposan felfordult. Csak a tanult ember proletár máma! Azok, akik érettségiztek és főiskolát végeztek, akiket a megbomlott idő kiköszkentett a rendes vágányból és akik ma tengődnek, mert egy chimerat szolgáltak. A büvös érettségi semmire — egy darab fekete kenyérré — sem képesítette őket. Azzal mentek neki az életnek, hogy ők mindenhová mehetnek, amit végeztek ez az a bizonyos büvös „Sezam nyílj meg” varázsigé, amely előtt minden szikla szét-táruul. És most látszik, hogy az semmi. Annak a tanulósnak csak úgy van értéke, ha valamilyen gyakorlati dolog felő gravitál.

Az olajgyárban egész csomó munkás van, aki érettségizett, a szappangyárban, a cukorgyárban érettségizett munkás hordja a zsákokat. Az Engel-féle fatelepen egy érettségizett, tartalékos hadnagy cipeli a deszkákat napszámba. A Pleitznyomdában egy érettségizett ember hordja a formákat. És száz és ezer ilyen eset van. Ebben végre semmi sincs, csak dicséreni lehet, mert a tanult ember még mint napszamos is jobban fog boldogulni, mint a tanulatlan. Csak egy hibája van, hogy ezek az emberek úgy érzik, hogy őket az élet megcsalta. Nekik igazuk van, mert ha azzal a szándékkal végeztek volna gimnáziumot, hogy utána elmennek iparosnak

vagy, bánom is én, napszamosnak, a munka és sikere édes örömeiket okozna nekik. Így azonban keserűség, egy elhibázott élet vádló képei vannak folyton előttük. És gyűlölet az egész emberiség ellen, amely ilyen sorsot juttat nekik.

Jó lesz ha erre is gondolnak a szülők, hogy milyen pálya vár a gyermekükre. Jó lesz, ha nem nézik ezt az iskolát annak, ami hajdan volt.

Ítélet előtt a Tisza pör.

A Tisza-pör befejező fejezetéhez jutott el. A szerdai tárgyaláson Stupka dr. őrnagy-hadbíró hatalmas vádbeszédet mondott, melyben oda nyilatkozott, hogy Tisza meggyilkolásának gondolata minden kétséget kizáróan a Nemzeti Tanácsból indult ki. A Nemzeti Tanács tudta, hogy Tisza István óriási tudása, munkaképessége, hazaszeretete félelmetes ellenfél lehet és így török-szakad, Tiszát ártalmatlanná kellett tennie. A vádbeszéd további folyamán kijelenti az ügyész, hogy a katonai bíróság illetékességét látja fenforogni a többi tettesre nézve is, nemcsak Hüttner Sándorra, ifj. Dobó Istvánra, Stankovszky Tiborra, akiket felbérlet gyilkosság büntette címén és Vágó Wilhelm Jenőre, akit szökés büntette címén kér megbüntetni.

A vádbeszéd folyamán dr. Stupka őrnagy-hadbíró félreérthetetlenül célzó Friedrich István tettestársi minőségére, akinek nevét ugyan nem említi, de nagyon átlátszó módon apostrofálja, amikor ezt mondja: ... A harmadik számú fizető-pincér a legjelesebb. Ezt úgy hívják, hogy önmaga által kinevezett hadügyi államtitkár. Íróasztalának fiókja tele van pénzzel. Nem baj, ha abból úgy tizenötezer koronácskák félre is csuszának. A hatalmas vádbeszéd után következtek a vádlottak védőinek beszédei, amelyek két nap tárgyalási idejét foglalták le.

Elsőnek dr. Török Sándor Hüttner védője mondja el védőbeszédét, amelyben bizonyítani akarja Hüttner beszámíthatatlanságát. Másnap dr. Lengyel Zoltán mondott hatalmas kimerítő védőbeszédet Stankovszky Tibor ügyében. Stankovszkyt csak eszköznek tartja magasabb játékosok kezében. Lévai Tibor dr. Dobó István védője mondta el ezután védőbeszédét, majd dr. Sós Béla Vágó Wilhelm Jenő védője igyekszik menteni védencét. A védőbeszéd elhangzása után a vádlottak mondták el védekezésüket, melyben mind azzal védekeznek, hogy a politikai életben való tudatlanságukat mások kihasználják és félrevették őket. A bíróság ezután ítélehozatalra vonult vissza.

Megyék, városok.

Vrsac. — Versecz.

Diáknep. A helybeli főiskolai hallgatók prágai csoportja a prágai menza javára vasárnap, f. hó 5-én délután a városkertben igen változatos programmal jólétkonycélú diáknepet rendezett. Különféle mulattató tarsasjátékok, amerikai halászat, bódékban előadások, térzene és egy nagyszabású tombola segítette sikerhez a kitűnő rendezést.

Házasság. Nedudin Sándor beogradi műépiész f. hó 9-én, csütörtökön vezette a gk. pü-pöki székesegyházban oltárooz Miljković Juliat, Miljković Györgynek, az Iparszövetség ellenőrének leányát.

Ejjegyzés. Mayer Izsó helybeli kereskedő eljegyezte Marie Grünfeldet, Sucha pr. Tnavy (Cseho-szlovákia).

A vrsáci iskolákból. A szerb állami polgári iskola szept. 15-én kezd meg 3-ik tanévet, egyúttal megnyílik negyedik osztályát is. A kö. oktatásügyi miniszterium a B. B. B. osztályból sürgönyértési és érkezett az illetékes teveye köz, mely szerint a róm. kath. német tannevelő polg. leányiskola f. hó 15-én megkezdheti működését. Enefogva a róm. kath. egyházközség vasárnap, f. hó 12-re rendkívüli közgyűlést hívott egybe, melyen az új iskola technikai kérdéseit óhajják elintézni.

Figyelmeztetés!

Mivel Velimir Milos nevű fiám gyermeki kötelességet megtagadta és házamból eltavozott, figyelmeztetem a városi és a vidéki közönséget, hogy fiának ne hitelezzenek, sem árut, sem készpénzt ne adjanak neki, ha azt nevemben is kéri, mert én az ilyen adósságokat el nem ismerem és azokat ki nem egyenlítem.

Veliki Beeskerek, 1920 szept. 9.
1691 Krizsanov Joca, mézárós.

Hirdetmény.

Jarkovác község jegyzői hivatala az adóügyekben s különösen a kataszteri kezelésben jártas 2 (kettő) szakmunkást napi 30 (harminc) korona díjazás mellett azonnali belépésre fel fogad.

Ajánlkozások sürgősen a jegyzői hivatalhoz nyújtandók be.

Jarkovác, 1920 szeptember 8.
1695 Balughy Imre, jegyző-helyettes.

Beodra község előljáróságától.
2104-1920. sz. 1694

Hirdetmény.

Alulírott község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy folyó évi szeptember hó 2-án 1 db 1 és fél éves sárga kanca-csikó, sörénye fehéres, jegytelen, bitangásba vététt. Ha igazolt tulajdonosa folyó hó 18-ig nem jelentkezik, úgy a bitangásba vett csikó folyó hó 19-én délelőtt 9 órakor Beodra község házában nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Beodra, 1920. évi szeptember hó 9-én.
Beodra község előljárósága.

Keresek intelligens, lehetőleg német, perfekt **szobaleányt**

vagy szerény házikisasszonyt, ki első szobaleányi teendőket is végez. Sürgős ajánlatok fényképpel és bizonyítványmásolatokkal
DRAXLER BRUNÓNÉ földbirtokosné
1699 Velika Kikinda címre küldendők.

Keresek megvételre egy **köleshántoló berendezést.**

HENGERMALOM, BOCSÁR. 1698

Kávéházban, vendéglőben kérjük a **„TORONTÁL”-t**

Ajánlok békebeli, szépen agyusztált terpentín **CIPÓKRÉMET**
tucatanként 76 K, továbbá sárga kocsi-kenőcsöt 25 kg-os badogsannában kg-ként 23 K, utánvét mellett. 1697
BRANDEISZ M. HERMAN
vegyszerkereskedése ADA. 1697

ELADÓ
egy szalngarnitúra, leányszobának is alkalmas, függöny, csillar és egy nagy szőnyeg. Ugyanott egy Sparherd kerestetik megvételre. 1700
Dr. Turzay Károlyné Gedeova (Német) u. 1. sz.

Vendéglős Ur!

Ön az őszi idény beálltával pálinkaszükségletének beszerzése körül némi gondokkal küzd. Gondjai el fognak oszlani és a megelégedettség érzése fogja Önt áthatni, ha felkeresi

Kohn Ignác

bor- és szeszdru nagykereskedését, ahol jelenleg különböző fokú **törkölypálinkát** nagy mennyiségben olcsón beszerezhet

Olcsó bevásárlási forrás

varrogépekben, ékszerekben és órákban **GRÜNFELD ÁRMINNÁL** Veliki Beeskerek, a nagyhid mellett.

1568 Veszek használt varrogépeket.

Szállítok saját termelésű fával égetett **L. r. fehér darabos meszet**

L. r. száraz darabos faszenet :: L. r. pécsi kovács-szenet :: Beocsinai portlandcementet :: Budai földet :: Kátrányt, legjutányosabb árban vagon-és kisebb tételekben is.

1677 Donauer Jenő, Ókanizsa.

Keresek megvételre komplett **porcellán- és üvegszervizet**

Cim a kiadóban 1616

Géptechnikai iroda és nagykereskedés 1413

Franjo Kiseljak

Irodák: ZAGREB, Preradovićeva ul. 9. Telefon 18. Fiók és gyár: KARLOVAC, Riječka ul. 21. Telefon 84.

Ipari és gazdasági gépek, elsőrendű szerszámok, benzinmotorok, lokomobilok, injektorok, gépkenő szivattyúk, lubrikátorok, manométerek minden célra, vízi-, gőz- és gázcsövek alkatrészekkel együtt, decimális mérlegek, mindennemű szivattyúk, gummi- és kendercsövek, különféle fémek, acél, különböző olajok, benzin, hajtószijak minden füzemre, valamint az összes műszaki szükségletek nagy raktára.

Raktár: Zagreb, Ilica 47. — Iroda: Zagreb, Preradovićeva ul. 9.

HIRDESSZEN a „Torontál”-ba IDEGÉRD-SZÁM 21.

Állami tanítónő elemi oktatást vállal.

Cim a kiadóhivatalban. 1645

A Veliki Beeskereki forgalmi főnökség területén közlekedő személyszállító vonatok menetrendje.

Helyes augusztus 1-én.

***

Veliki Beeskerek—Panosevo

430	830	ind.	Vel. Beeskerek	↑	érk.	2128	1807
946	1207	érk.	Antalfalva	↓	ind.	1728	1418
			Panosevo				

Veliki Beeskerek—Vrsac

308	ind.	Vel. Beeskerek	↑	érk.	1828	
808	érk.	Vrsac	↓	ind.	1328	

Vel. Beeskerek—Vel. Kikinda

1918	ind.	Vel. Beeskerek	↑	érk.	848	
2128	érk.	Karlova	↓	ind.	1048	
2218	ind.	Vel. Kikinda	↑	érk.	438	
	érk.	Vel. Kikinda	↓	ind.	248	

Vel. Beeskerek—Zsombolya (keskenyvágyányu)

1207	ind.	Nagybeeskerek	↑	érk.	818	
1606	érk.	Zsombolya	↓	ind.	428	

Veliki Beeskerek—Subotica.

1281	ind.	Vel. Beeskerek	↑	érk.	1287	
1451	érk.	Karlova	↓	ind.	1044	
1616	ind.	Osóka	↑	érk.	821	
1866	érk.	Subotica	↓	ind.	610	

Subotica—Vel. Beeskerek—Panosevo

610	ind.	Subotica	↑	érk.	1960	
1257	érk.	Vel. Beeskerek	↓	ind.	1281	
1621	érk.	Panosevo	↓	ind.	760	

Karlova—Vel. Kikinda

1101	1520	ind.	Karlova	↑	érk.	1268	800
1140	1611	érk.	Vel. Kikinda	↓	ind.	1218	814

Zsombolya—Sireg

1455	ind.	Zsombolya	↑	érk.	620	
1640	érk.	Szoreg	↓	ind.	518	

Zsombolya—Öregfalu

1730	ind.	Zsombolya	↑	érk.	208	
1840	érk.	Öregfalu	↓	ind.	200	

Versecz—Fehértplom

1715	ind.	Versecz	↑	érk.	700	
1810	érk.	Fehértplom	↓	ind.	610	

Kovacsica (Antalfalva)—Panosevo

650	ind.	Kovacsica	↑	érk.	1455	
815	érk.	Panosevo	↓	ind.	1540	

Kovacsica—Szamos

1500	ind.	Kovacsica	↑	érk.	647	
1562	érk.	Szamos	↓	ind.	550	

Secsanj—Szamos

500	ind.	Secsanj	↑	érk.	1603	
547	érk.	Szamos	↓	ind.	1603	

Secsanj—Samos—Alibunar

500	ind.	Secsanj	↑	érk.	1808	
547	érk.	Samos	↓	ind.	1720	
	ind.	Alibunar	↑	érk.		
	érk.	Alibunar	↓	ind.		

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.